

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Dijkversterking Tiel – Waardenburg

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

17 november 2020 / projectnummer: 3441

1 Advies in het kort over het MER en de aanvulling

Het waterschap Rivierenland wil de dijk langs de noordzijde van de Waal tussen Tiel en Waardenburg versterken, zodat deze aan de huidige veiligheidsnorm voldoet. De dijkversterking Tiel – Waardenburg is als project opgenomen in het landelijke hoogwater-beschermingsprogramma.

De Commissie signaleerde in een eerder advies¹ dat in het MER nog informatie ontbrak over de effecten van het verplaatsen van de huidige dijk op de historisch-morfologische waarden van de dijk. De ontbrekende informatie is van belang voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Het waterschap heeft het MER daarom laten aanvullen.

De provincie Gelderland heeft de Commissie gevraagd te adviseren over de aanvulling op het MER². In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid ervan.

Wat blijkt uit de aanvulling?

In totaal heeft het verschuiven of vergraven van de dijk op 27% van de totale dijk lengte een in meer of mindere mate negatief effect op de historisch-morfologische waarden.³ In de aanvulling worden voor deze trajecten ook mitigerende maatregelen genoemd.

Hoe beoordeelt de Commissie de aanvulling?

De aanvulling is overzichtelijk en gaat systematisch in op het onderdeel waarvoor in het MER nog informatie ontbrak. De effecten van het verschuiven van de dijk zijn duidelijk en goed beschreven. **De Commissie is dan ook van oordeel dat het MER en de aanvulling tezamen voldoende informatie bevatten voor de besluitvorming over de dijkversterking.**

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe.

Achtergrond

De dijk tussen Tiel en Waardenburg voldoet niet aan wettelijke veiligheidsnormen en moet worden versterkt. Voor de uit te voeren ingrepen stelt waterschap Rivierenland een Projectplan Waterwet op. Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland besluiten vervolgens over dit plan. Omdat de dijkversterking nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben, wordt de procedure van de milieueffect-rapportage doorlopen en is er een project-MER opgesteld. Naast het projectplan zijn ook andere besluiten en vergunningen nodig. Voor het MER geldt dat het ook is opgesteld voor de wijziging van bestemmingsplannen in de gemeenten Tiel en West Betuwe.

Rol van de Commissie voor de milieueffectrapportage

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten. Dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval Gedeputeerde Staten van Gelderland – besluit over de dijkversterking Tiel-Waardenburg. De gemeenten Tiel en West Betuwe

¹ Zie het [voorlopig toetsingsadvies](#) over het milieueffectrapport, uitgebracht op 23-09-2020.

² Aanvulling Specifiek MER Dijkversterking Tiel-Waardenburg: Cultuurhistorie, Sweco, 09-10-2020.

³ Van de totale dijk lengte wordt 2% sterk negatief, 9% negatief en 16% licht negatief beoordeeld.

besluiten over de bestemmingsplannen. De provincie heeft als coördinerend bevoegd gezag de Commissie gevraagd de kwaliteit van de aanvulling op het MER te beoordelen.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3441](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit advies gaat de Commissie alleen in op de nieuwe informatie die de aanvulling biedt. Voor overige informatie verwijst zij naar haar eerdere advies over dit project.

Cultuurhistorie: historisch–morfologische waarden van de dijk

In de aanvulling op het MER wordt een waardering van de dijk gegeven op basis van een cultuurhistorisch en archeologisch rapport⁴. Vervolgens wordt per dijkvak bepaald of sprake is van een verschuiving van de dijk. In totaal blijkt de dijk over een lengte van ongeveer 6,3 kilometer te verschuiven. Deze lengte komt overeen met 33% van de totale lengte van het dijktraject. De aanvulling motiveert per dijkvak waarom in het ontwerp is gekozen voor een as–verschuiving. Uiteindelijk geeft het rapport weer wat de effecten van de verschuivingen zijn op de historische dijk. Per deelgebied wordt aangegeven waar het afgraven of verschuiven van de dijk ten koste gaat van een hoge, gemiddelde of lage cultuurhistorische waarde van de dijk.

Uit de aanvulling blijkt dat het verschuiven van de dijk op 2% van de totale dijk lengte een sterk negatief effect heeft; dit is voor 9% van de dijk negatief en voor 16% licht negatief beoordeeld. Voor deze trajecten worden mitigerende maatregelen benoemd. De effect–beoordeling van het MER is aangepast op basis van de aanvulling: de deelgebieden Ophemert en Heesseltsche Uiterwaarden krijgen een negatieve score.

De Commissie acht de aanvulling zorgvuldig, systematisch en goed navolgbaar. De punten uit het eerdere toetsingsadvies komen aan bod en zijn beantwoord. De Commissie onderschrijft de conclusie dat een ‘beperkt negatief’ effect optreedt op de historisch–morfologische waarde van de dijk. Met de MER en de aanvulling tezamen kan het aspect cultuurhistorie een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming.

⁴ Kader Ruimtelijke Kwaliteit en Conditionerende onderzoeken (RKC) Dijkverbetering Tiel–Waardenburg (TIWA): onderdeel aardkunde, archeologie en cultuurhistorie, RAAP–rapport 3141.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dr.ir. Ruben Jongejan

drs. Marinus Kooiman

ing. Rob Vogel

drs. Frank Wijnants

Wouter Berendsen MSc (secretaris)

drs. Marieke van Rhijn (voorzitter)

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Projectplan Waterwet en bestemmingsplanwijzigingen.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de wijziging of uitbreiding van werken ter beperking van overstromingen, met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken (categorie D 3.2). Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluiten

Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland voor het Projectplan Waterwet. De gemeenteraden van Tiel en West Betuwe voor het wijzigen van de bestemmingsplannen.

Initiatiefnemer besluiten

Waterschap Rivierenland.

Bevoegd gezag m.e.r.-procedure

Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3441](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

